

Izhaja vsaki dan.
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. sveder. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA.** Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštne-branilnični račun št. 653.841.

Vojna na skrajnem Vzhodu.

(Brzjavne vesti.)

Japonska eskadra

TOKIO 10. Podadmiral Kokoka poroča, da je odposlal eno eskadro na Kamčatko, drugo pa v Ohotsk. Oba eskadri imata izvršiti različne operacije.

Dogodki na Ruskem.

VARŠAVA 10. Danes so bili trije policisti in en natak z revolverji težko ranjeni. Neznani storilec je ubil.

VARŠAVA 10. Načelnik mehaničnega oddelka viseljske železnice Mayer, je bil danes popoldne napaden in ubit. Storilec je ubežal.

Trepov — minister notranjih stvari.

PETROGRAD 10. V mestu krožijo zopet govorice, da bo Trepov imenovan ministrom notranjih stvari, mestni glavar Dedjulin pa generalnim guvernerjem.

MIROVNA POGAJANJA.

Kaj bi Rusija dovolila Japoncem.

LONDON 10. Dopisnik „Daily Telegrapha“ je sporočil o koncesijah, ki jih je Rusija pripravljena dati Japoncem. Rusi bi priznali japonski protoktorat nad Korejo. Priznali bi, da imajo japonski interesi prednost pred ruskimi, dočim bi Rusija uživala pravico najbolj favoriziranih držav. Edini pogoj, ki bi se s avil Japoncem, bi bil, da bi ista ne smela graditi trdnjav ob ruski meji.

Nadalje bi Rusija žrtvovala vse privilegije v zasedenih državah, odstopila bi Port Artur, Daljni in železnice. Rusija zastopa stališče, da bi se Japonci morali s temi ogromnimi cesijami zadovoljiti. Razum tega bi Rusija dovolila Japoncem tudi ribarenje v vodah otoka Sahalina.

PARIZ 10. »Matine« poroča iz Portsmoutha, da se smatra izid mirovni konference, kakor zelo pesimističnim. Japonske oblasti ne izjavljajo, da najmanj, kar zahtevajo, je vojna odškodnina 2 in pol milijarde in zasedenje otoka Sahala.

Witte je nasproti nekemu poročevalcu izjavil, da je soglasno javno mnenje Rusije, včasih ono revolucionarcev, da Rusija ne plača nikake vojne odškodnine in da ne odstopi nikakega ozemlja. Ako Japonci pri tem ostane, tedaj ni nade, da pride do sklepa miru.

»Petit Parisien« poroča iz Portsmoutha, da se je baron Komura včeraj podal k Witteju, da mu predloži svoje poverljivo pismo.

PARIZ 10. Kakor poroča »Matine«, je japonski odposlanec Matsumoto, zaupnik barona Komura izjavil, da bo isti zahteval 2 in pol milijardi za vojne stroške. Komura se mora že tako silno bojevati proti javnemu mnenju na Japonskem, ki zahteva dvakrat toliko svote. Ako Rusi ne dovolé dveh in pol milijard in v brezpogojni odstop otoka

Sahalina, tedaj se bo smatralo konference za zvršeno ter bo maršal Ojama vnovič stopil v ofenzivo. Japonski odposlanci so včeraj zabranili, da ni bil na javno sejo pripuščena ruski jurist Martens, ker je bilo že prej določeno, da se bodeta sej kakor tajnika udeleževala le po dva Rusa in po dva Japonca.

PORTSMOUTH 10. Na včerajšnji seji mirovni pooblaščenec so bila izmenjana poverljiva pisma, ki so bila popolnoma v redu.

PORTSMOUTH 10. Včerajšnja konferenca mirovni pooblaščenec je trajala eno uro. Razpravljalo se je le o izmenjanju poverljivih pism in o vnapredu prihodnjih sej. Ko so bila predložena poverljiva pisma, katere so proglasili za poveljne, je baron Komura podal kratko vsebino svojega poverljivega pisma ter se ponudil, da hoče takoj poslati po uradni izvod svojega poveljnega pisma, katerega ni imel seboj. Witte ga je zagotovil, da ni potrebnega, in da zamore jutri prinesiti poveljno pismo. Izjave barona Komura o njegovem poveljnem pismu so bile vsprejete kakor poveljne. Eden pooblaščenec je izjavil, da se je konferenca dosedaj popolnoma poveljno izvršila. Iz Newcastla.

BEROLIN 10. Iz Newcastla poročajo »Lokal-Anzeigerju«: Odkar so dospeli semkaj ruski in japonski pooblaščenec, vihira na hotelu »Wentworth« ruska in japonska zastava in Newcastle je postalo svetovno kopaljšče. V zalvu so usidrane jahte milijonarjev, pred verando se nahaja vrsta avtomobilov. Velika obednica hotela je bila sinoči ob 7. uri zvečer zasedena do zadnjega mesta.

Le v eredi in na obeh koncih dvorane je še ostala svobodna dolga miza. Miza, ki je bila rezervirana za Japonce, se je najprej napolnila. Baron Komura, v salonski obleki, je sedel na prvo mesto, drugi mali gospodje so se vsedli na desno in na levo. Bilo je že pozno, ko so prišli v dvorano Rusi, na čelu Witte, ter se vsedli za tretjo mizo. Ne da bi pozdravili, so šli mimo japonskih miz. Japonci so se kmalo izgubili, kakor ljudje, ki imajo še posla. Rusi so pa ostali ter so se na verandi izprehajali med gosti do pozne noči. Baron Rosen in profesor Martens sta igrala bilard, Witte je gledal, pušče smodko.

Japonski glasovi.

LONDON 10. »Biro Laffan« poroča iz Tokija: Japonsko novinarstvo je razveseljeno o vprav sijajnem vsprejemu japonskih pooblaščenec. Tudi prevladuje optimistično razpoloženje.

Brzjavne vesti.

Minister Goluchowski.

DUNAJ 10. Minister za vnanje stvari grof Goluchowski je popoludne odpotoval v Isl.

zopet proti Markovemu trgu, kjer so se združili vsi škofovski vozovi, napolnjeni od šestnajstine žita. Prišlin je zapovedal, naj vozovi krenejo naprej skozi Kamena vrata na Kapitelj, a on da pojde za njimi s svojimi orodniki. Pred odhodom je dal poklicati pred-se mestnega sodnika Frana Markoviča ter ga je s konja doli omiril prezirljivim očesom ter se otresel nanj:

— Si-li čul, griški sodnik, danes nisem bil jaz zadnjikrat tu in ostal bi še pri vas, ako bi me ne klicala druga opravila. Jutri pridem zopet in pravim ti, reci svojim kramarjem, naj ne bodo neumni, naj se pokore oblasti in zapovedi, ker ti pravim, ako se kateri od vas dvigne in se dotakne mojega človeka, zapalim vam to plesajevo gojzdo, da se enkrat odvadite igrati svobodno gospodo! Zapiši si to za uho, da ne bo hudega za-te in za vas vseh.

Nu, mestni sodnik je ponosno dvignil glavo in odgovoril nasilniku:

Pijan častnik ubil dve osebi.

DUNAJ 10. »Zeit« poroča iz Krakova, da je včeraj na javni ulici neki pijani častnik z revolverjem ubil dve osebi. Policija je pijancu iztrgala revolver.

Potres.

ZAGREB 10. (Ogr. brz. biro). Danes opoldne ob 12. uri 36 minut je bilo čuti trzaj velovit potres, ki je trajal dve sekundi.

Po atentatu na sultana.

CARIGRAD 10. Pisma aretovanega Belgijca Jacrisa, ki so bila od inozemskih poštinih uradov izročena preiskovalni komisiji, so za istega zelo obteževalna. Velede tega je Jacris pričel priznavati. Med drugim je priznal, da je že 11 let sem goji veliko sovražstvo proti tiranični vladi sultana.

Kralj Edvard v Marijinih varih.

LONDON 10. List »Truth« piše, da se kralj Edvard poda v Marijine vire, kjer da ostane štiri tedne. Potem pride v Schönbrunn, kjer bo dva dni gost cesarja Frana Josipa.

Rumena mrzlica.

NEW-ORLEANS 10. Včeraj je zbolelo za rumeno mrzlico 63 oseb, sedem jih je pa umrlo. Vse prodajalnice so zaprte, ker je župan odredil splošno desinfekcijo. Zvezni zdravniški nadzorujejo, da se zdravstveni odnosi izvršijo.

Francozka zbornica.

PARIZ 10. »Eclair« poroča, da skliče vlada zbornico okoli 24. oktobra.

Beda na Španskem.

MADRID 10. V Sevilii narašča poljedelska kriza. Na tisoče delavcev, katerim primanjkuje kruha, se hrani od korenin in zelja. V Utreri je množica ljudstva napadla zaloge mesarjev in masarine živil. Oblastni je so nujno naprosile vlado, naj pošlje podpore.

Potres v Skadru.

CETINJE 10. Včeraj so v Skadru zopet čutili potres.

Anarhisti izgnani.

BERN 10. Zvezni svet je danes izgnal pet anarhistov, tri Nemce in dva Avstrijce.

Francozka eskadra na Angležkem.

LONDON 10. Osemdeset častnikov francoske eskadre, ki se nahaja v Portsmouthu, je danes obiskalo London, čegar ceste so bile praznično okrašene. V Guild Hallu so častniki zajutrkovali.

Španski kralj.

SAN SEBASTIAN 10. Kralj Alfonz je odpotoval v Bilbao, da prisostvuje regati.

Jadranska banka v Trstu.

Pod tem naslovom piše zagrebški »Pokret«:

Naši bratje Slovenci so si omovali skupno s Hrvati in Srbi zavod v Trstu pod imenom »Jadranska banka«. Velik korak je to. Ako pomislimo, da je naš slovenski

— Zapišem si to, Prišlin, kar si mi rekel in kar si danes storil, zapišem ta krvavi dan krivice, ko si pal na nas podobno razbojniku ter pogasil dogovor, ki ga imamo s Kapiteljem in vedi, da ne bom miroval ni trenutka, dokler ne bo oprano to zlo delo, dokler ga ne maščujeta pravica in zakon. Ako te je volja, pridi v drugo, pridi jutri Prišlin! In Bog in duša, lepo te hočem vsprejeti, kakor se vsprejemajo razbojniku.

— Kaj ti, hišno pse, se je zadržal župan na sodnika ter je pograbil svoj bič, da ga ošine, ali sodnik je ostal nepremičen. Pogledal je krvnika očesom, da je istemu bič klonil iz roke.

Besen je zasukal konja in se zaletel se svojo četo proti Kamenim vratom skozi gručo razjarjenega ljudstva, ki ga je spremljalo ljutimi kletvami in obupnim jokom, ker se je videlo, da je zopet prišel čas sile in nevarnosti za svobodno mesto Grič.

* * *

in hrvatski element v Trstu in v avstrijskem Primorju siljen, da se za svoje denarne operacije zateka v okrilje raznih narodno-italijanskih bank in podružnic raznih dunajskih zavodov, in ako povemo, da ti zavodi s tem istim denarjem podpirajo protislovansko: italijansko in nemško propagando, potem bo jasno kolike važnosti je osnutje slovanskega denarnega zavoda v Trstu.

Kakor znano, ima Trst z okolico dobro tretjino slovenskega prebivalstva. Ti ljudje se bore z vso odločnostjo proti tamošnjemu dušilnemu sistemu in počasi so dosegli mnogo uspehov. Slovenski jezik je priznan ravnopravnim v javnih uradih. (To se pravi — v principu, po pravoreku najvišjih sodnih instancij in tudi glasom raznih ministerijalnih naredeb. V vsakdanji praksi pa je došel naš jezik do veljave le na nekaterih uradih. Op. ured. »Edinosti«) No, dovolj zgodaj so uvideli vodje tamošnjih Slovencev in Hrvatov, da brez ekonomske opore tudi politična borba nima sigurnih uspehov. Začeli so snovati gospodarska in konsumna društva ki so uprav prerodila narod. Pred nekoliko leti je bila osnovana s par goldinarji »Tržaška posojilnica in hranilnica«. Ta ima danes 18 milijonov kron letnega prometa, do 50000 K čistega dobička, a sedela je lanskega leta na najlepšem mestu svojo palačo ali »Nar. dom«.

Z »Jadransko banko« je storjen korak dalje. Namisel te banke je prišla od dra Gregorina, resnega in treznega politika, enega slovenskih voditeljev v Trstu. Že davno je bil on izdelal ta projekt in čakal je le na ugoden moment, da more istega oživitvoriti. Pred par meseci je res prišel v javnost prvi glas o tej banki — poziv na subskripcijo. Istodobno je bila uložena prošnja na ministerstvo za potrjenje pravil. To potrjenje je prišlo. In ker so vse predpriprave gotove — kakor čujemo od poučene strani — začne banka s poslovanjem ali v septembru ali v oktobru.

Subskripcija bankinih akcij je vspela tako sijajno, da je bila že v par dneh subskribirana temeljna počstna delniška glavica a podpisali so jo utemeljitelji in drugi. Maj tem pa se tudi drugim nudi prilika, da pristopijo kakor delničarji. Ker je javna subskripcija odpala, so utemeljitelji izšli proglas, da vsprejemajo nove prijave do 15. t. m., a potem se znižajo upisane delnice večih subskribentov. Opozorjamo na to naš kupčijski svet.

Utemeljitelji so računali tudi z dejstvom, da se delniška glavica enega milijona kron z okrom na današnji denarni promet kmalu pokaže premalo. Radi tega je predvidjena po spremembi pravil končna delniška glavica z desetimi milijoni kron, do katerega zneska se bo glavica postopno višala. A bržkone bo ta znesek hitro dosežen, ker bo velika konkurenca uprav sliha banko, a tudi velike uloge same bodo zahtevale večjo delniško glavico.

Nikjer pa ni vladala večja jeza, več razjarjen, nego v hiši Živana. Nikomur ni bila storjena večja sramota, nego uprav njemu. Svobodni meščan griški je bil žaljen in zlo-stavljen na svojem lastnem zemljišču, na pragu svoje hiše, od bruhali plačanih orožnikov, in zato, kar je brnil svoje pravo proti krivici. Poštenjak je sedel v veliki sobi svoje hiše, upiraje glavo v svoje dlani. Obnemel je. Gledal je pred-se v mizo, in kakor so mu sedaj pa sedaj zadržale mišice na obrazu, mogel si razložiti, kolika bol in žalost ubija njegovo pošteno srce. Poleg njega je sedela Jelena, a nekoliko dalje sta stala mlinar Janko Zlatobradič in stari križar Filip. Vsi so molčali, ker niso hoteli z besedami motiti hude muke hišnega gospodarja, a Jelena, zvesta mu tovarišica, ni smela v prvi hip spregovoriti besede, da bi ga tožila, ker je videla, kako ves kuha in vre v njem.

(Pride še.)

PODLISTEK.

270

Prokletstvo.

Epigoniški roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O.—O.

— Umili se Gregorovič, je rekel Prišlin, umejem. Tebi je žal, da ti je tu čašica vina ušla, stara čutara ti. Saj vidim po tvojih motnih očeh, da si se že drugje dal zastopiti po-častiti z vinom. Obiskal sem svojega dragega prijatelja Živana samo za trenotek in nočem mu biti v nadlego. V hiši je k temu ženskih nohtov in mogla bi človeku huda prestiti. Pojmo! Pojmo moške! Dovolj je bilo tu te šale, drugkrat več.

Spreved oboroženih ljudij, na čelu mu Prišlin, je krenil, vozeči seboj oteto žito,

Jadranska banka se bo bavila z vsemi bančnimi posli. Delokrog je bil jako velik. V Trstu se steka primorska trgovina, a tudi Dalmacija kupuje največ žajm. Jadranska banka bo morala polpirati in etabrirati slovanske trgovce in prizadevati si, da jih čim več etablira v Trstu. Ustvarjala bi tudi podružnice, n. pr. v Pulji, Gorici, Zadru, Spletu. Sploh treba, da banka razširi svoj delokrog na ves slovanski jug. Dobro bi bilo, da se takoj v začetku uvede v Trstu slovanska agencija, ki bi se bavila z uvzajem slovanskih proizvodov v Trst. Ako bo banka delovala solidno, v interesu naroda, in ne same v interesu delničarjev, česar smemo pričakovati od te banke spolno pravico: bodo nje vapehi veliki in pomembni.

Mi jej vsakako želimo najboljšega vapeha, da danes se čim več koristi tlačenemu in zapostavljenemu narodu našemu na obalah Jadrana.

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 10. avgusta 1905.

Gospod Taburno, čegar velezanimiva izvajanja v »Novem Vremenu« smo tudi mi parkrat posneli, je dobil mnogo pisem, v katerih ga dotičniki ali prosijo tolažbe, ali pa se mu rogajo radi njegovih nazorov glede možnosti nadaljevanja vojne in končne ruske zmage. Zato se je zopet oglašil, da brani svoje nazore.

Njegovi nasprotniki se sklicujejo na to, da so Japonci vzeli Sahalino, in da bodo oblegali Vladivostok, ki ga tudi vzamejo, dočim so Rusi obnemogli in bi jim nič ne koristilo, tudi če bi v Mandžuriji zmagali, ker Sahalina ne morejo več pridobiti in tudi ne morejo Japoncev izgnati iz obmorske provincije, ker Japonci nadvladujejo morje.

Na ta sklicevanja odgovarja Taburno v glavnem in bistveno:

Zasedenje Sahalina po Japoncih nima nikakega odločilnega pomena, da bi morali sedaj sklepati mir. To zasedanje je le umetalen ogenj, ki ima le v hipu efekt. Ko nastopi zima, bodo japonske čete na Sahalino popolnoma prepuščene same sebi, ker bo morje zmrznjeno sežanj na debelo in japonsko brodovje ne bo moglo blizu. Pač pa bodo mogle preko tega debelega ledu ruske čete, nemeščene v obmorski pokrajini nasproti Sahalini. Res je sicer, da je ob 30° stopinj mraz vojna težavna, ali ruski vojak je utrjen v mrazu in bodo imele ruske čete to ugodnost, da se bodo borile na teritoriji, kjer jim je prebivalstvo prijazno.

Japonci morejo zasesti tudi Nikolajevsk. Ali, če ga bodo hoteli držati preko zime, bodo morali pramestiti tja celo vojsko. Ako bo hotel trditi, da Japonci razpolaga s tolikimi silami, da bi mogla imeti hkratu močne vojske na Sahalini, v obmorski pokrajini in v Mandžuriji?! Že sedaj so pritegnili novince letnika 1906. In Vladivostok? Ta bi jih stal ogromnih žrtev na račun njihove armade v Mandžuriji. A s tem bi se položaj ruske vojske le pobiljal, a japonska vojska v Mandžuriji bi oslabela. Rusom pa gre edino za to, da porazijo Japonce v Mandžuriji. To je glavni cilj njihovih operacijam.

Govorice o predstojećem japonskem napadu.

Iz Petrograda poročajo, da je general Linevič brzojavil, da so Japonci v pismih obvestili za 9. avgusta napad.

Dne 10. avgusta, katerega dne bo 19. vojni zbor popolnoma zbran v Harbinu, bo štela ruska armada v Mandžuriji 470.000 mož.

Japonci v Mandžuriji.

»Novoje Vremja« poroča iz Godejadana od 4. t. m.: Glasom dospelih poročil iz kitajskega vira, je Mandžurija od meseca julija sem odprta japonski trgovini. Dovoljenje podeljuje v Daljnem načelnik nove civilne uprave, general Kamis. Delajo se tudi priprave za monopoliziranje civilne uprave v Port Arturju, kjer so tudi uvedli civilno upravo. V tem mestu ni dosedaj več nego 5000 Japoncev, a trgovina se je v zadnjem času prišla živahno razvijati. Otvari se nad 20 podjetij, katerih se udeleži tudi kitajski kapital.

Vreme v Mandžuriji.

»Novoje Vremja« poroča iz Gunčulina d. 2. t. m.: Skoraj vsaki dan dežuje, mno-

gokrat kakor v tropičnih deželah. Pota so polna blata, v gorakih krajih je vsaka mala dolina, vsaka steza šumeč potok, nižine so blatna močvirja. Na marše z velikimi treni ni niti misliti. Vojnih operacij ne bo možno, ne glede na razvoj mirovni pogajanj, tako kmalo obnoviti. V stoječi, močvirnati vodi se razvijajo razni mikroorganizmi.

Mirovna pogajanja.

Prva seja mirovne konference..

Pariški »Matin« poroča iz Portsmoutha od 9. t. m.: Zgodovinski dan je prišel z gostom megle. Že na vse zgodaj je bilo živahno gibanje v hotelu, kjer so se Rusi in Japonci zbrali v centralni dvorani in na hodnikih. Baron Komura je zajutrekoval sam v veliki obednici; Witte je zajutrkoval v svoji sobi. Malo po malo se je megla dvigala in sijalo je sonce. Ob 9. in 45 m. so Witte, baron Rosen in tajnik, ki je nosil veliko listnico pod pazduho, odšli iz hotela. — Vsi so vetopili v avtomobil, ki se je oddaljil. Dve minuti potem so prišli baron Komura, Takahira in tajnik ter so isti zasedli avtomobil ter se odpeljali. Neki stari Amerikanez je zaklical Komuri: »Prinesite nam mir, baron Komura«. Avtomobil z Japonci se je odpeljal po drugi ulici v zgradbo, kjer se vršijo konference. Vsi ruski in japonski tajniki in atašaji so ostali hotelu. Na prvi seja so bili torej samo pooblaščenca in po en tajnik. Toliko Rusi kotlikor Japonci so prišli skoraj istočasno ob 10. uri 10 minut v konferenčno dvorano. Najprej so se pooblaščenca pozdravili, na to so pa sedli okolo velike mize v sredi dvorane. Seja je trajala do 11. ure in pol. Na to so izišli. Avtomobil, ki je vozil Witteja in barona Rosena, je došel v hotel malo minut po 12. uri. Na tej seja se je razpravljalo le o tem, v katerem jeziku, da naj se vršijo pogajanja.

Witte je zahteval, da se zapisniki sestavljajo na francoskem jeziku, kar je baron Komura vprejel. Pogodili so se pa, da se pogajanja vrše na francoskem in angleškem jeziku. O mirovni pogojih ni bilo govora. Seja se bodo redno vršile od 9. in pol ure do poludne in od 3. do 5. in pol ure popoldne. Opaža se mnogo in tudi kritikuje, da niso Japonci prinesli seboj svojih poverljivih pisem. Komura je rekel, da jih je pozabil v hotelu. Takahira je rekel, da ni bilo dogovorjeno, da imajo pooblaščenca prinesiti seboj poverljiva pisma. Vzlic temu grajajo ta čin sami prijatelji Japoncev. Trije tajniki Witteja so vsi prideljeni ministerstvu znanjih stvari v Petrogradu. Utis ruskih in japonskih krogov po prvi seja, je precej ugoden, ker je končno zlomljen led. Kar se tiče izida konference, prevladuje še povsed pesimistično nasiranje. Japonci stoji baje na stališču, da morajo Rusi plačati vojno odškodnino. Najmanj, kar to zahtevajo, je svota 2 in pol milijard, akoravno ni javno mnenje v Tokiju s tem zadovoljno ter zahteva vsaj tri milijarde.

Isto tako hočejo Japonci na vsak način obdržati otok Sahalino. Ruski revolucionarji, ki žive v Ameriki, so Witteju baje doposlali brzojavko, v kateri iz ljubezni do domovine zahtevajo, akoravno nasprotnišdanji vladi na Ruskem, naj ista ne odstopi niti ped ozemlja in naj ne plača niti kopejke vojne odškodnine. Ako bodo torej Japonci trdovratno zahtevali 2 in pol milijardi vojne odškodnine in otok Sahalino, ni nikake nade, da pride do sklepa miru.

Dogodki v Rusiji.

Ruska ustava se proglasi v soboto.

Pariški »Matin« poroča iz Petrograda od 10. t. m.: Ministri so večer definitivno rešili vladno predlogo. Vse osebe, prisotne na carski seja, so podpisale sklep, ki ga je stavila večina. Sklenilo se je, da bo ustava proglašena prihodnjo soboto s posebnim manifestom. Ustava bo datirana iz Peterhofa. Car ne bo torej odpotoval v Moskvo, kakor je bilo naznanjeno. Zdi se, da ustava, katero se je sklenilo v Peterhofu, ne zadovoljuje nobenega. Reakcionarji so razburjeni radi koncesije, dovoljene liberalni stranki. Ista pa izjavlja, da se s dovoljenimi koncesijami ne zadovoljuje.

Poljski jezik na železnici.

Iz Varšave poročajo, da je minister za promet razveljavil sklep, da bi se na železnici Varšava—Dunaj uporabljal poljski jezik kakor uradni jezik. Položaj se je vled tega zelo poostiril. Govori se, da se nameravajo

inozemski delničarji tozadevno obrniti na vlado, ker bi ustavljenje obrata imelo kakor posledice veliko škodo.

O položaju v Avstriji.

Z Dunaja poročajo, da ministerski predsednik baron Gautsch nameruje za prve dni prihodnjega meseca povabiti na Dunaj načelnike vseh klubov na posvetovanje o raznih političnih vprašanjih in pa o programu za prihodnja parlamentarna dela. Izlasti se ima razpravljati vprašanje drugega češkega učilišča na Moravskem in hoče vlada poskusiti, da bi dovedla do kakega sporazumljenja med Čehi in Nemci. V ta namen da se utednejo prirediti konference med zastopniki obeh narodov, katerim bo predsedoval sam baron Gautsch.

Valovanje v javnosti radi vprašanja učiteljske v Šleziji noče nič izgubiti na svoji intenzivnosti. Narobe: zdi se, da Nemci prav sedaj še le pripravljajo hudo gonjo. Ubogi Gautsch! Vse kaže, da tudi on postane žrtev iste usodne smote, ki so jej podlegli dosedaj malo ne vsi avstrijski ministri izlasti od Tassila sem, zmoti namreč: da je možno najti modus, po katerem bi se vsaj do neke mere moglo zadostiti kulturnim zahtevam nemških narodnosti, ne da bi Nemci gromeli se svojimi protesti.

Način, kakor je baron Gautsch rešil vprašanje čeških vsporednic na učiteljsku v Opavi pomenja — to je priznala celo »Neue Freie Presse« sama — veliko politično-strategično zmago Nemcev: volja Nemcev se je uveljavila — češke vsporednice morajo iz Opave. Če si je pa baron Gautsch domisljal, da je s tem ulil blažilnega in mirilnega olja v besneče nemško jezero, če je mislil, da je s tem pomiril Nemce, se je hudo motil. Zlaj se začenja nova huda nemška kampanja proti temu, da se v Poljski Ostrovi ustanovi samostojno češko učiteljsko, in to vzlic dejstvu, da je Poljska Ostrova češko-poljski kraj! Prvo protestno zborovanje nemških poslancev in županov vstočne Šlezije se je že vršilo dne 9. t. m. v Bugimu. V vsprejeti najostreje koncipirani resoluciji protestujejo proti ustanovi češkega učiteljskega z izgovorom, da je vlada to ukrenila, ne da bi se bila poprej sporazumela z njimi — z Nemci vstočne Šlezije. Resolucija zahteva, naj vlada umakne to svojo odredbo, oziroma, da naj se aist ra izvršenje te odredbe, dokler vlada ne zasliši njih — Nemcev. Človek res ne ve, komu bi se bolj čudil, ali nemški neznanosti, ki zveni iz teh zahtev, ali pa cinizmu, s katerim se izraža ista.

Torej vlada najprej zasliši njih — Nemce! Kakor da ne bi bilo že v naprej absolutno gotovo, kaj porečejo! Kaj družega, nego svoj trdi, neizprosni, svoj brutalni nemški — »ne!« Najdrastičneje nam ilustrira vso nemško nestrpnost tudi nasproti najelementarnejim in najnujnejim kulturnim potrebam nemških narodov zahteva v isti resoluciji, da se morajo poljske vsporednice na učiteljsku v Tešinu brezpogojno odpraviti. Poljski naj bi torej ne dobili nobenega nadomestila; njihovo ljudsko šolstvo naj bi ostalo brez učiteljskega naraščaja, venelo naj bi in — uvenelo. Ta zahteva Nemcev govori cele knjige in nam pripoveduje suho resnico, ki naj bi si jo Slovani enkrat vzeli k srcu: ni res, da so Nemci le proti temu ali onemu slovanskemu zavodu v tem ali onem resnično ali namišljeno nemškem mestu, ampak oni so principijelno proti vsakemu zavodu in kjer-koli, ki naj bi zadoščal kulturnim potrebam Slovanov! Oni hočejo germanizacijo povsodi in tudi na polju ljudskega šolstva! Tako nam govore z uprav grozno jasnostjo njihovi sedanji protesti ob vprašanju slovanskih učiteljske v Šleziji.

Germanizacija je njihov princip, dogma, aksiom in končni cilj, ki ga ne morejo spremeniti vse fašovne poteze barona Gautscha! Moč je bil v zmoti, če je menil, da Nemce potolaži, če se jim ukloni. Nemški furor je ogenj — ognja pa se ne gasi, če se vlija — olja v plamen!

Drobne politične vesti.

Nadškof vrhbosanski dr. Stadler je iz Sarajeva došel v Carigrad, kjer ostane 8 dni, da si ogleda mesto in okolice.

Za bodočo volitev predsednika Severne Amerike. Iz Londona poročajo, da je tajnik državnega

zaklada, Schaw, podal Rooseveltu svojo demisijo. Vzroka tej demisiji je iskati v dejstvu, da hoče Schaw na bodoči volitvi predsednika kandidirati. V to svrhu hoče imeti za agitacijo večjo svobodo.

Domače vesti.

Proti grdemu obdolženju, ki je je priobčil »Slovenec« na škodo slovenskega sokolstva, smo prejeli iz tržaških sokolskih krogov:

V vseh naz, ki smo bili navzoči in smo sodelovali na elavnosti na Jesenicah in ki smo se vračali domov s posebnim zadoščanjem ravno radi tega, ker se je ta slavnost izvršila toli dostojanstveno vzlic vsem neugodnostim — v vseh naz je vskipelo od jere in ogorčenja radi grdega napada in obdolženja na škodo našh sokolskih društev. Za nas Tržačane je bila to občutna žrtev tako dolga in utrudljiva pot in izguba dveh noči v namen da smo mogli par ur sodelovati in preživeti na Jesenicah. Ali šli smo z rodoljubnim navdušenjem seobno zato, ker smo želeli sodelovati na utrjevanju slovenske pozicije, ki je v veliki nevarnosti, o čemer smo mnogo čitali ravno v »Slovenecu«. Šli smo navdušeno in v polni zavesti, da re žrtvujemo za dobro, vzvišeno slovensko stvar. Sedaj pa nam je to plačilo, da nas slovenski političen list, glasilo za politične in narodne interese vsesкупnega naroda, dolži sramotnih činov in nas ovaja kakor kakove tolovaje istemu tujinskemu in narodu slovenskemu sovražnemu svetu ki si je ravno isto jeseniško pozicijo izbral kakor poseben objekt svoje agresivnosti proti naši narodni lasti!!

Z istim ogorčenjem, ki izhaja iz zavesti, da nismo ničesar storili, kar bi bilo nezdružljivo s častjo toliko sokolstva, kolikor vsesкупnega naroda našega protestujemo mi Tržačani, ki smo bili na Jesenicah, proti izmišljeni in grdotendenciozni vesti v »Slovenecu«. In dobro je rekla »Edinost«: tudi če bi se bilo kaj zgodilo, političen list za slovenski narod ni poklican, da prvi to raznaša v svet! Kakovo razbojstvo se je zgodilo n. pr. ravno kar v Celju na škodo Slovencev?!

Pa mi bi stavili svojo glavo, da bodo vsi javni činitelji v življenju Nemcev skušali vse možno, da grdi dogodek pokažejo svetu v čim milejši luči, ali pa da celo vso krivdo zvrnejo na Slovence kakor »izzivalec«. Tako delajo Italijani, tako delajo vsi narodi, v katerih strankarsko življenje ni teko zdivjalo kakor je pri nas Slovenceh, izlasti na Kranjskem, kjer v svoji strankarski strasti brez vsacega pomisleka žrtvujejo ono, kar mora biti najdražje vsakemu narodu — njegov ugled!!

»Slovenec« vidi v sokolstvu svojega političnega nasprotnika. Dobro. Ali to ga ne opravičuje, ker je moral videti, da se svojim obdolženjem ne kompromitira samo Sokolstva, ampak da zadene tu, in v prvi vrsti — slovensko ime pred svetom!

(Lojalno moramo pripoznati, da smo večerj v naglici nekoliko netočno naveli »Slovenčev« notico. Ta ni rekla, da so Sokoli zadeli s kamenom otroka, ampak da so zadeli ženo, ki je pestovala otroka. Op. ured.)

Srbska šola v Trstu. Iz srbskih krogov tržaških smo prejeli: Za nekoliko mesecev se je dvigal prah na srbsko občino. Srbi v Trstu iščejo učitelje za svojo šolo. Po številu dece iste ni ravno nujno potrebni. Ali Srbom je potrebna čvrsta in jaka sila, ki bi donesla novega duha ne samo v šolo, ampak, ki bi tudi umela ponoviti in oživiti srbsko družbo, ki bi vezala srbske familije eno z drugo, ki bi znala ustvariti srbsko življenje med Srbi.

Mislili smo, da bomo, čim se najde taka moč, imeli tudi kako srbsko n. pr. omladinško društvo, da bomo imeli prilike videti svetovirsko besedo, da bomo čuli srbsko pesem, da bomo gledali tiste lepe srbske igre, od katerih se nekatere s pravico uvažajo v najelegantejše salone.

Vse to, smo si mislili, bi mogla storiti kaka izkušena, energična in praktična — učiteljica. Ali take moči ni lahko najti, so si mislili, in obrnili so se v tri države. In ni bilo dovolj, da se je razpisal natečaj, ampak učitelj šole in še nekateri, so zaprosili znance, naj jim priporočijo katero, ki se je že izkazala svojim delom ter naj jo nagovarjajo, naj zaprosi za to mesto. Oni, ki bdi nad delom avstro-ogrskih Srbov, oz

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah tvrdka Alex. Breyer i sinovi, Križevac.

Na prodaj je voz ali takozvana žardinjera v dobrem stanu in po nizki ceni pri Franu Meden v Sv. Križu pri Nabrežini.

Mladenič dobre rodbine (kristjan) 18 do 25 let star, vešč slovenskega, ital in nemškega jezika z lepo pisavo se takoj stalno sprejme za pisarniška dela. Plača primerna zmožnosti. Ponudbe pod »O. T. 2« na upravo lista »Edinost«.

Mladič vješt komptuarskim poslovi govori hrvaški, njemački i talijanski, traži mesto. Naslov kot uprave »Edinosti«.

Lepa nova hiša z dvema stanovanjama po 1 sobo in kuhinjo ter nekoliko vrtom je na prodaj. Naslov pove »Gostilna Trošt« nad rojansko cerkvijo.

Hiša z 2 stanovanji obstoječe iz 2 sob in kuhinje, velikim prostorom za drva in nekoliko vrtom ter vodo je na prodaj. — Naslov se izve v »Gostilni Trošt« nad rojansko cerkvijo.

Hišica s 4 prostori (2 sobi parketirani), malim vrtom in vodnjakom se proda za gl. 3300. Dobri plačilni pogoji. Naslov se izve v »Gostilni Trošt« nad rojansko cerkvijo.

Program:

V nedeljo od 2. do 8. ure zvečer javni ljudski ples (šagra) v Škorklji (na stari openski cesti nad Rojanom) ob 8. uri zvečer odhod z godbo na čelu v »Gost. Trošt«.

V ponedeljek od 5. do 10. ure zvečer javni ljudski ples na podvih v »Gostilni Trošt« nad rojansko cerkvijo.

V torek (na Veliki Šmaren) istotako.

Izvrstnega terana in belega vina tudi za porabo pri sv. misi — po 36—40 K stolar — najti je u Rakotolah (Motovun) Istra. Obratiti se na: Župni Urad u Rakotolah.

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri tvrdki

Belli & Corsi

ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Izvrsten sir!

Podnanaška mlekarska in sirarska zadruga s sedežem v Hruševju ima v zalogi obilo dobrega vležanega sira katerega oddaja po 1 K 44 st. kg. Kdor hoče torej imeti dober sir, naroči naj si ga pri imenovani zadrugi.

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.

Napeljava in zaloga električnih zvončkov. Izključna prodaja gramofonov, zvončkov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON šte. 1734.

Zaloga

izvožno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pivo

v sodčkah in v boteljkah, kakor tudi

— kvasa —

iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshubler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah

pri **ANTONU DEJAK junior**

TRST

Via degli Artisti šte. 10.

Zahvala.

Udano podpisani se iz dna srca najtopleje zahvaljuje vsem onim, ki so na kolikaki način pripomogli v to, da se je pogreb mojega nepozabnega očeta

Miha Ražem

vršil tako svečano.

Posebno dolžnost mi je zahvaliti se preč. duhovščini, ugl. pevskega društvu »Lipa« za krasno petje in podarjene vence, »Veteranskemu podpor-nemu društvu« ter na čelu godbi, ugl. zavarovalnici goveje živine za podar-jeni vence ter vsem udeležnikom, ki so s svojo navzočnostjo spremili k zad-njemu počitku pokojnika.

BAZOVICA, dne 8. avg. 1905.

H. A. Ražem.

Tržaškim Slovanom!

Podpisani ima čast javljati častitim tržaškim Slovanom, da je z današnjim dnem prevzel v svojo last obče poznano

kavarno „UNIVERSO“

nahajajočo se na trgu pred veliko vojašnico (na desni strani »Narodnega doma«). Ta kavarna bo povsem na novo urejena. Na razpolago slav. občinstvu bo moja kavarna preskrbljena z vsem, kar spada v kavarnarsko stroko in sicer vse najboljše kakovosti. Že sedaj imam vsakovrstnih slovanskih časnikov, a bom istih naročil še, ako bodo moji častiti gosti to zahtevali.

Priporoča se udani

FRAN BOJC, kavarnar.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

Piazza Caserma šte. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjice po 6 %, na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poslovno hranilnični račun 816.004.

Zahtevajte le
SELLE & KARY-je

FREDIN

najboljše sredstvo za
čistiti vsako fino ru-
meno ali črno obuvalo

Najbolj se priporoča
za Boxcalia, Osearia,
Chevreux in laki-
rane čevlje.

DUNAJ, XII.

Narodni kolek je
vdočiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

REKLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

Najboljše STISKALNICE ZA GROZDJE IN OLJKE

so naše stiskalnice „ERGOLE“

Stiskalnica za grozdje.

najnovejšega in najboljsega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajam-čeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

HIDRAVLIČNA STISKALNICA.

Najboljše avtomatično patentirane tlatne brizgalnice, ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti.

„Syphonia“ plugi, stroji, za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mi-ralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, rešetnice. — Slamozreznica, ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega uresničenega, najbolj pripoznanega in odlik. sestava.

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna za poljedelske in vinske stroje, DUNAJ, II. TABORSTRASSE št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 530 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer nismo zastopani.

Avtomatična brizgalnica.

Alojz Cian & A. Visintini

naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico

Alla Città di Trieste

v ul. Torrente št. 40 (nasproti gledišču Goldoni).

Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih oblek za odrasle in dečke. Delavske hlače prve vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše novosti.

Ivan Petelin

tovarna testenin

TRST

Sv. Ivan pri Trstu.

Kovaška mehanična delavnica

livarna kovin, zavod za niklovanje, pozla-čevanje, posrebrnenje, pokotlorinjenje in pocinjenje.

VIKTOR FANO

ulica R. Zovenzoni št. 4

ZALAGA PRVE TRŽAŠKE TVRDKI

Dne 24. avgusta t. l.

se preseli

manifakturna trgovina

ul. Barriera vecchia št. 33 (Trst)

provizorično nasproti št. 34 v

skladišče, kjer je sedaj „kavarna

Aurora“.

Pri tej priliki se prodaja vse

blago z velikim odbitkom.

Umetalni ognji!!!

V dobro poznani delavnici umetanih ognjev v ulici Ponziana št. 120 F. Brandolin, koje delavnice vodi sedaj

Makso Gheriach

učence odlikovanih pirotehnikov Brandolin & Finsterwald, se nahaja na izbero umetanih ognjev ter sprejema naročbe za javne ali za-
sebnne zabave. — Brezkonkurenčne cene. Sprejemajo se naročbe tudi v ulici (Fornace) Tommaso Grossi št. 14 (Trst).

Zovarna s zalogo pohišva

svetlega in temnega

kakor tudi popolne kuhinje v najmodernejšem slogu po konkurenčnih cenah priporoča

V. Doplicher

ulica Chiozza št. 8 pri tleh

(nasproti dvoran „Tersicore“).

Leon Fano

ulica Nuova 42

zlatar in draguljar

prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, sre-brnino in dragulje; sprejema popravo po najzmernejših cenah ter prodaja na mesečne obroke proti solidnemu jamstvu.

F. Pertot urar

TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhausa, Longines, Tavanis itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Pekarna in sladčičarna z lastno tovarno biškotov

Fran Lampe

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST

3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, dve vina v buteljkah, sladčice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

Drogerija

GUSTAV MARCO

ulica Giulia št. 20.

Droge, barve, pokostj, petro-lej, čepiči, ščetke, mila, par-fumi itd. itd.

Zaloga šip in steklenin.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,865.386-80 K, izplačane odškodnine: 82,737.159-57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s veskosi slovansko-narodno upravo.

Vse pojavnosti daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja člo-veškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, to notena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravo do dividende.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši aloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokrstne namene.